

**ЖИТТЄВИЙ ЦИКЛ ЯК ДИНАМІЧНА
ХАРАКТЕРИСТИКА СІМ'Ї.
ЕТАПИ РОЗВИТКУ СІМ'Ї**

* **Сім'я** - це в першу чергу соціальна система, що знаходиться в постійному взаємообмін з навколишнім середовищем. Функціонування сім'ї підпорядковується двом основним взаємодоповнюючим законам - закону гомеостазу (спрямованості на збереження сталості і стабільності) і закону розвитку.

* **Життєвий цикл сім'ї** - це історія життя сім'ї, її протяжність у часі, власна динаміка; життя сім'ї, відбиває повторюваність, регулярність сімейних подій. Сімейні події - найбільш значущі для життя сім'ї події, які суттєво впливають на зміну сімейної структури. Сукупності сімейних подій утворюють основні етапи сімейного циклу.

Як відомо, молоді люди, тільки вступили в шлюб, і подружжя, які прожили разом не одне десятиліття, по-різному ставляться один до одного, стикаються з різними проблемами і труднощами, що не може не позначитися на сімейній атмосфері.

Життєвий цикл розвитку сім'ї визначається об'єктивними подіями (народження, смерть) і здійснюється в контексті вікових змін всіх членів сім'ї. Віково-психологічні зміни, що стосуються особистості кожного члена сім'ї, корінним чином перетворюють життя останньої: змінюються система потреб і мотивів особистості, способи її поведінки і діяльності, соціальний статус членів сім'ї, а отже, стиль спілкування і характер функціонування сім'ї в цілому.

Визнання існування цих відмінностей призвело до необхідності визначення основних етапів життєвого циклу сім'ї .

Існують різні класифікації етапів життєвого циклу сім'ї. При цьому найчастіше виходять із специфіки завдань, які повинна вирішувати сім'я як група на кожному етапі для свого подальшого успішного функціонування. У більшості випадків така періодизація заснована на зміні місця дітей в сімейному структурі. Подібний підхід характерний як для вітчизняних, так і зарубіжних вчених.

Основні етапи (стадії) життєвого циклу сім'ї та їх психологічний зміст

1. Період дошлюбного залицяння.

Головними завданнями даного етапу є досягнення часткової психологічної та матеріальної незалежності від генетичної (батьківської) родини, придбання досвіду спілкування з іншою статтю, вибір шлюбного партнера, придбання досвіду емоційного і ділового взаємодії з ним.

2. Укладення шлюбу і фаза без дітей.

На цій стадії подружня пара повинна встановити, що змінилося в їх соціальному статусі, і визначити зовнішні та внутрішні кордони сім'ї: хто із знайомих чоловіка або дружини буде "допущений" в сім'ю і як часто; наскільки дозволено перебування подружжя поза сім'єю без партнера; наскільки допустимо втручання в шлюб з боку батьків подружжя (на цій стадії дуже важливо, як нова родина сприйме невістку або зятя).

3. Молода сім'я з маленькими дітьми.

Для даного етапу властиво поділ ролей, пов'язаних з батьківством і материнством, їх узгодження, матеріальне забезпечення нових умов життя сім'ї, пристосування до великих фізичних і психічних навантажень, обмеження загальної активності подружжя за межами сім'ї, недостатньою можливістю побути на самоті і т.д

4. Сім'я з дітьми-школярами (сім'я середнього віку).

Час надходження дитини в школу часто супроводжується настанням кризи в родині. Конфлікт між батьками стає більш явним, так як продукт їх виховної діяльності виявляється об'єктом загального огляду. Вони вперше переживають той факт, що дитина колись виросте і покине будинок, а вони залишаться наодинці один з одним.

5. Сім'я з дорослими дітьми.

Діти стають дорослими і поступово готуються до відходу з родини. Міцний шлюбний союз допомагає дітям поступово відокремитися і вчасно подорослішати – в такій сім'ї дорослі діти живуть своїми інтересами, закохуються, ведуть активне соціальне життя.

6. Подорослішавши, діти покидають батьків, сім'я знову складається з двох осіб (подружжя)

В цей період подружжя стикається з новими випробуваннями. Будинок спорожнів і вони залишаються наодинці. Дорослим людям складно знайти чим себе зайняти, чим заповнити свій особистий простір. Можливе виникнення кризи, як у членів подружжя, так і у відносинах між ними.

7. Вихід на пенсію.

- Для багатьох сімей це переломний момент, коли доводиться перебудувувати життя на зовсім новий лад. Розлучення тут відбувається рідко, а зміни настрою і характеру – частенько. Для когось це довгоочікувана пора свободи, коли можна займатися улюбленими справами, творити і подорожувати, для когось – сумний кінець життя, який невідомо навіщо доводиться доживати. Важливим моментам тут виявляється взаємодопомога в парі, коли людина допомагає іншому, підтримує позитив у відносинах і бачення життєвих перспектив.

